ԲՈԼԳԱՐԻԱ

Նորերումս իշխան Ալէքսանդր մի ազդարարութեամբ դիմեց բոլգարացի գումարատէրերին, հրաւիրելով նրանց մասնակցել բոլգարական հանրաօգուտ ձեռնարկութիւններին։ Երկրի մէջ հարուստ մարդիկ շատ կան, բայց նրանք չեն ցոյց տալիս իրանց հարստութիւնը, երկիւղ կրելով հարկերի բարձրանալուց և հաւատ ընծայելով միայն ոսկուն, որ նրանք գետնի մէջ թաղված են պահում կամ տալիս են մեծ տոկոսներով։ Այդ պատճառով իշխանի ազդարարութիւնը շատ փոքր աջողութիւն ունեցաւ։ Միայն մի քանի գումարատէրեր, որոնք փոքր ի շատէ քաղաքակրթված են, միացան շինութիւնների ընկերութիւն կազմելու համար 10 միլիոն ֆրանկ մայր գումարով։ Այդ ընկերութիւնը կառավարութեան աջակցութեամբ ձեռնարկում է տների, կամուրջների և ճանապարհների շինութիւնը։ Սոֆիայի մէջ ներկայումս ամենքը շինութիւններով են զբաղված։ Այժմ կառուցանվող իշխանական պալատի և կօնակի մէջ մի ամբողջ եւրոպական թաղ է կազմվում։ Կառուցանվում են նոր զօրանոցներ, նոր տներ մինիստրների համար և այլն։ Այդ բոլորի համար դրամ է հարկաւոր և խնայող բոլգարացիները գլուխը շարժում են, նկատելով, թէ ինչպէս սպառվում է նրանց պետական գանձարանը, իսկ հարկերի քանակութիւնը աւելանում է։

Գերմանացիների գործունէութեան մասին Բոլգարիայում „Köln. Ztg.“ լրագրին հաղորդում են Բոլգարիայից։ Սոֆիայի մէջ սկսված շինութիւնները բաւական շատ գերմանացիներ գրաւեցին։ Գերմանացիները կառուցին ռուսաց հիւպատոսի տունը, այդ փոքրիկ պալատը մի քանի ընտանիքների համար։ Հիւսիսային Գերմանիայի շատ տեղերից խնդրում են բոլգարական կառավարութենից թոյլատրութիւն բոլգարիա գաղթելու համար։ Բայց այդ գաղթականութեանը արգելում է սլավեանների առատութիւնը դէպի բոլգարացիները։ Բոլգարական կառավարութիւնը ուրախութեամբ կօգնէր այդ գաղթականութեանը, բայց նա պաշտօնապէս ոչինչ չէ կարող անել։ Սլավեական ուղղութիւնը չափազանց ուժեղ է։

Այնու ամենայնիւ դրամատէր գերմանացիները կարող են գալ Բոլգարիա և սպասել մինչև ժամանակով կը կարողանան հոգեր գնել։ Այդպիսի գաղթականները անպատճառ պաշտպանութիւն կը գտնեն բոլգարական կառավարութեան կողմից։

ԹԻՒՐՔԻԱ

Կ. Պոլսից լրագիրներին հաղորդում են, որ այնտեղ լուր է տարածված, իբր թէ մի դաւադրութիւն է յայտնված սուլթանին սպանելու նպատակով։ Ասում են, որ այդ յանցանքը մտադրվել են ճաշթող ռումբերի օգնութեամբ կատարել։ Կասկածում են, որ պալատականները դիտմամբ տարածել են այդ լուրը սուլթանին վախեցնելու և նրան պալատական կուսակցութեան ազդեցութեանը կատարելապէս ենթարկելու համար։

„Իցցեդրին“ շոգենաւը, որ աքսորականի է տանում սուլթան Աբդուլ-Ազիզի սպանման մէջ մեղադրվածներին, հասաւ Զէդդա։ Դատապարտվածները յանձնված են Հեջազի նահանգապետի հսկողութեանը, որ պարտաւորված է հասցնել նրանց Տաիֆա։ Մեղադրվածներին ուղեկցող սուլթանի ադիւտանտը ուղևորվեցաւ Մեկկա, տանելով մեծ շերիֆին սուլթանի կողմից 30,000 ֆրանկ ընծայ և սուլթանի ձեռքով գրված նամակը։

Մեցօվօի մօտ աւազակները գերի են առել անգլիական և իտալական հաւատարմատարներին, որոնք նշանակված էին անդամներ այն մանաժողովի, որ պէտք է յանձներ Յունաստանին գիջած երկիրները։ Վերջին հեռագիրների մէջ ասված է, որ այդ լուրը չափազանցված է։ Անգլիական հաւատարմատարը թիւրք պահապանների ուղեկցութեամբ ճանապարհ էր ընկել։ Նրանց վրա յարձակվել են աւազակները, որոնք առաջ յետ էին մղվել պահապաններից, բայց երբ սպանվել էր վերջինների հրամանատարը օֆիցերը, անգլիական հաւատարմատարը գերի էր ընկել։ „Daily News“ լրագրի տեղեկութիւնների համեմատ աւազակները 40,000 ֆունտ ստերլինգ վարձատրութիւն են պահանջում անգլիական հաւատարմատարին ազատելու համար։ Այդ մասին անգլիական արտաքին գործերի մինիստրութիւնը դեռ ևս պաշտօնական տեղեկութիւններ չէ ստացել։

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ֆրանսիական պարլամենտական ընտրութիւնների հետևանքները յայտնի եղան, բայց վիճելի է այն հարցը, թէ ինչպիսի ազդեցութիւն կունենան այդ ընտրութիւնները ֆրանսիական ներքին գործերի ընթացքի վրա։ Մի քանիսը պնդում են, որ պատգամաւորների ժողովի արմատական տարրը ուժեղացնել, միւսները հաւատացնում են, որ չափաւոր կուսակցութիւնը և գամբետտայի մինիստրութիւնը ապագայ ժողովի մէջ գերակշռող դեր կը խաղան։ Մի քանիսը ասում են, որ գամբետտայի հեղինակութիւնը նուազած է, իսկ միւսները հաւատացնում են, որ գամբետտա, ներկայումս աւելի նշանաւոր մեծամասնութիւն իր կողմն ունենալով, կը սկսի իսկապէս առաջնակարգ դեր խաղալ Ֆրանսիայի մէջ։ Ակներև է միայն, որ հանրապետութեան թշնամիները կատարելապէս յաղթված են և որ հանրապետութեան թշնամի բոլոր կուսակցութիւնները պէտք է վերջնականապէս հրաժարվին իրանց յոյսերից։ Այդ հանգամանքը ապահովում է Ֆրանսիայի հանգստութիւնը և թոյլ է տալիս նրան կատարելապէս ազատ գործել թէ ներքին և թէ արտաքին գործերի վերաբերութեամբ։ Քանի որ Ֆրանսիայի պետական կազմակերպութիւնը հաստատ հիմունքների վրա դնվի, այնքան կը մեծանայ նրա միջազգային նշանակութիւնը և ազդեցութիւնը։

Գամբետտայի մօտ բարեկամներից շատերը պարլամենտական ընտրութիւնների ժամանակ սեացան և ընդհակառակը յաղթեցին այն կանդիդատները, որոնց դէմ գրում էին գամբետտայի լրագիրները։ Մի քանի լրագիրների կարծիքով պատգամաւորների նոր ժողովի մէջ նշանաւոր մեծամասնութիւն կարող է կազմվել, եթէ համաձայնութիւն կայանայ հանրապետական ձախ կողմի և հանրապետական միութեան մէջ։ Հանրապետութեան նախագահ Գրեվիի „La Paix“ լրագիրը առաջարկում է ձախակողմեան հանրապետական կուսակցութեանը միանալ հանրապետական միութեան հետ նշանաւոր մեծամասնութիւն կազմելու համար։

Կլեմանսօի „Justice“ լրագիրը նկատում է հետևեալը։ „Ֆարիզը հասկանալի կերպով յայտնեց իր ցանկութիւնը։ Կլեմանսօ Մոն-Մարթրի ընտրողական երկու շրջանների մէջ 10,000 ձայներ ստացաւ, 3,500 դէմ, իսկ Գամբետտա մինչև անգամ ձայների սովորական մեծամասնութիւն չը ստացաւ։ Դա ընտրվեցաւ այն սպիտակ քուէների շնորհիւ, որոնք իսկապէս պէտք է նշանակութիւն չունենան։ Բելվիլի երկու շրջանների մէջ էլ Գամբետտա ստացաւ 9,407 ձայն 9,497 դէմ։ Դա շատ ցաւալի է մի մարդու համար, որ կամենում է Բելվիլի ձգտումների ներկայացուցիչը լինել։“

Բօշֆօր իր „Intransigeant“ լրագրի մէջ գրում է հետևեալը։ „Գամբետտա որ փարիզի պատերը ծածկեց իր ազդարարութիւններով, ձրիաբար տարածում էր իր լրագիրները, որ իր գործակատարներին 50,000 ֆրանկ վճարեց, յաղթեց միայն մի ձայնի մեծամասնութեամբ։ Մակ-Մահոնն նախագահ ընտրվեցաւ եօթ ձայների մեծամասնութեամբ, մինչդեռ Գամբետտա նախագահ կը լինի միայն մի ձայնի մեծամասնութեամբ։“

„National“ լրագիրը վճռագրում է համարում անհաշտների կուսակցութեան ուժեղանալը։ Կլեմանսօի կուսակցութիւնը 50 նոր անդամներ է ձեռք բերել, մինչդեռ նրա նախագիծը պահանջում է՝ հանրապետութեան նախագահութեան, հիշական զօրքերի և սենատի ոչնչացնելը և ազգային գվարդիայի և կոմմունայի հիմնելը։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ Պ. ԷՄԻՐԻՆ ԵՐԵՒԱՆԻՑ

«Մեղու Հայաստանի» 152 համարում դուք դիմում էք ինձ, խնդրելով պատասխաններ և բացատրութիւններ իմ յօդուածի մասին, որ տպագրվել է «Մշակի» ոչ 159, այլ 105 համարում, Երեւանի կանանց լօտօ խաղալու առթիւ։ Ես ուրախութեամբ կը պատասխանեմ և կը բացատրեմ, ինչ որ ձեզ և ձեզէնների անհասկանալի է միայն այն ժամանակ, երբ յետ կառնէք բոլոր այն յիշոցները որ տպագրել էք ձեր յօդուածում և այն ժամանակ կարող եմ սկսել ձեզ հետ գրականական բանակռիւ, որոշ գաղափարների մասին։ Թէպէտ և խօսել այրուբէնի վրա ինձ համար շատ ձանձրալի է, բայց այնու ամենայնիւ կը խօսեմ, որպէս զի նախապաշարմունքներով ներշնչուածներին ուղիղ ճանապարհ դուրս բերեմ։ Ձեր յօդուածում այս անգամ հարցերը բաւականին լաւ են դրված և կարելի էր պատասխանել, միայն թէ ձեր յիշոցներն արգելիցին ինձ, ձեր խնդիրքը կատարել։

Պ. Էմիր, ստորագրելով ձեր յօդուածի տակ կեղծ անուն, տարաբաղդաբար նմանում էք այն փոքրանոգի հերոսին, որ չէ վստահանում հրապարակ դուրս գալ, այլ աշխատում է գողտուկ տեղից գնդակո